Як живе родина легендарного композитора Ігоря Поклада, що пережила окупацію

Читать на русском

Як живе родина легендарного композитора Ігоря Поклада, що пережила окупацію

Український композитор Ігор Поклад і його дружина Світлана, що мешкають у Ворзелі Київської області, нещодавно стали жертвами ракетного обстрілу. Про це дружина музиканта написала на своїй сторінці у Facebook.

Світлана Поклад, розповіла про атаку Росії і найстрашніші дні в окупації, куди потрапили з чоловіком у перші місяці вторгнення. Вона також згадала про рятівника, який вивіз їх у Київ через російські блокпости, та пояснила, чому досі не позбулася фотографій Йосипа Кобзона, з яким її чоловік дружив десятки років.

– Пані Світлано, розкажіть про недавній складний ранок, коли росіяни вкотре атакували ракетами Київську область.

– У мене в телефоні стоїть спеціальний додаток, який попереджає про небезпеку. Зазвичай, коли летять ракети, я орієнтуюся на нього. Але на цей раз схибила, і дуже серйозно. Коли сповіщають про повітряну тривогу, я маю десь хвилин 20-30, аби позакривати ролети на вікнах та перевести чоловіка в підвал. Але не врахувала, що швидкість ракети може бути шаленою. Від моменту, коли прийшло сповіщення, до моменту, коли збили ракету неподалік від нас, минуло рівно три хвилини.

За цей час встигла закрити в двох кімнатах ролети на вікнах. Підійшла до вікна спальні. І замість того, щоб просто зачинити його, висунула голову. І перше, що побачила (взагалі без звуку!): яскравий спалах десь далеко за хмарами. І я зрозуміла, що збили ракету. Але ж оця безглузда цікавість – треба дізнатися, чим все закінчиться. І буквально за секунд 20 пролунав такий шалений вибух, що в мене позакладало вуха. Все зразу стало світлим, ніби це білий день. Таке бачила лише на початку вторгнення, коли росіяни обстрілювали Бородянку.

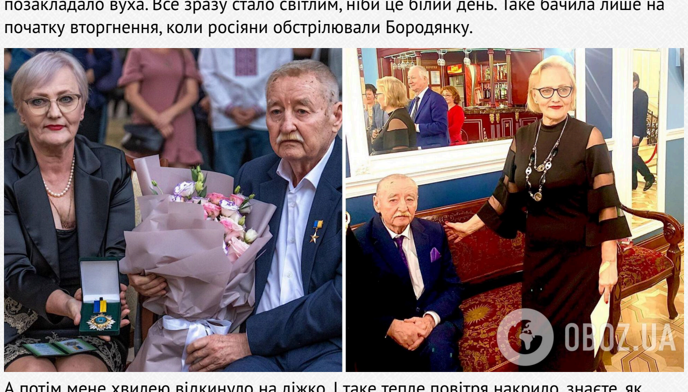

А потім мене хвилею відкинуло на ліжко. І таке тепле повітря накрило, знаєте, як буває влітку. Зізнаюся чесно, не лякалася вже так давно… Після того, що сталося, проаналізувавши свою поведінку, зробила багато висновків. І найголовніший – ми дуже розслабилися. Стали поводитися так, ніби нічого смертельного для життя не відбувається. Хоча постійно все чуємо. В мене взагалі враження, що над нами якась повітряна траса проходить. Бо шахеди так часто літають, що ми вже звикли. Кілька разів навіть знімала їх на телефон над будинком.

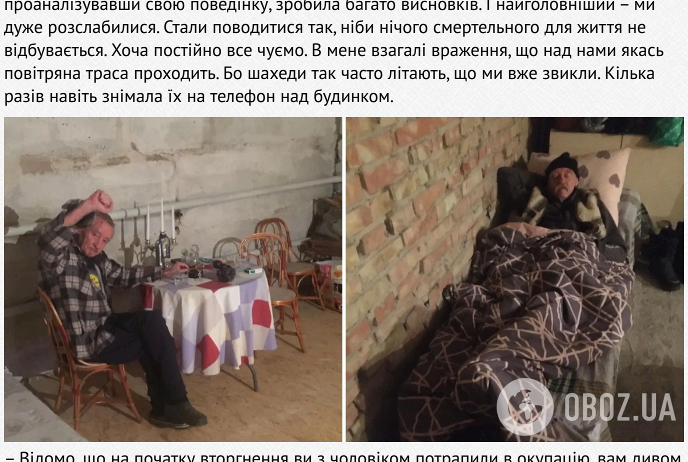

– Відомо, що на початку вторгнення ви з чоловіком потрапили в окупацію, вам дивом вдалося врятуватися. А коли повернулися з Києва у свій будинок у передмісті?

– Ми приїхали сюди одразу, коли повідомили, що можна повертатися. Це було в травні 2022 року. Наша квартира в Києві розташована в такому районі, де часто стаються прильоти. Нам здавалося, що тут безпечніше, але останній випадок трошки похитнув мене у цій вірі. Окрім того, наше житло так спроєктоване, що на першому поверсі – дев'ять великих вікон. І я одразу, коли повернулися, почала ходити будинком і шукала оте місце, про яке багато говорять, між двома стінами. А в нас його не виявилося. По колу – вікна, вікна.

Єдиний простір, де можемо сховатися, – це підвал. І ще є невеличке місце в холі, де стоїть старовинне піаніно. Ось іноді ми сідаємо там, зачиняємо двері, щоб не долетіли уламки з вікон. Знаєте, можна скільки завгодно себе заспокоювати, що все буде гаразд, але якби ті уламки ракети, яку збили в той страшний ранок, впали трошки ближче, нас навряд би щось врятувало.

Ігор Дмитрович не дуже добре почувається, йому непросто спускатися в підвал, а ще важче – підійматися. І якщо навіть відкинути здоров'я, то треба враховувати його вік – 82 роки. А він змушений в той підвал лізти, що казати? Ми вже там побудували піч невеличку, щоб було хоч тепло. А кожного дня йому кажу: дивися, ось-ось весна, стане легше. Підемо в сад, там все розквітне. Намагаюся його всіляко підтримувати, бо часом розкисає якось. Ну, власне, я не думаю, що це тільки у нас такий настрій буває.

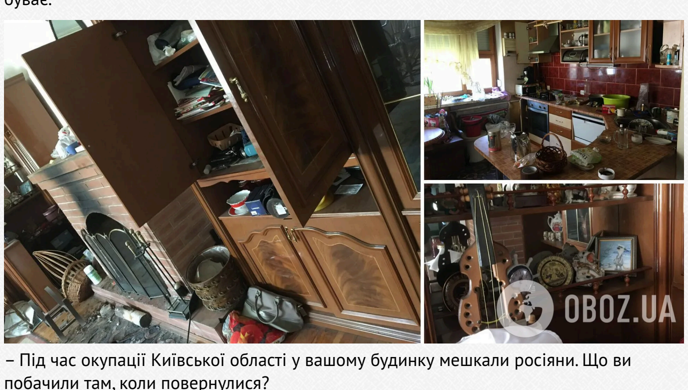

– Під час окупації Київської області у вашому будинку мешкали росіяни. Що ви побачили там, коли повернулися?

– Я вам скажу, що шок, який тоді пережила, – ні з чим порівняти не можу. У житті не відчувала подібного. Наш будинок був замінований, уявляєте? Якби ми зайшли туди раніше за саперів… На нашій невеличкій вулиці росіяни влаштували в кожному будинку якийсь свій штаб. Це були військові з тієї славнозвісної псковської десантно-штурмової дивізії, яка лютувала в Бучі. Тобто вони їхали, розстрілювали там людей, інші жахи творили, а потім поверталися до нас, грали на нашому більярді, музикували на піаніно. З'їли все, що могли, випили все, що було в хаті.

І я вам розкажу про два моменти, які мене вразили. Те, що вони тут вперше, мабуть, побачили гарний посуд і все інше, то зрозуміло. На одній з поличок у нас стояла сувенірна скрипка, а в ній маленька пляшечка – 200 грамів, не більше, горілки. Так ось вони порвали струни в цьому сувенірі, розтрощили його, аби дістати ту пляшечку. Притому, що в нас тут можна було пів року сидіти і пити – бар був пристойний, бо дуже любимо гостей.

І друге, що мене вразило настільки, що плакала: це стан ванної кімнати. Води не було – її не стало, коли вони зайшли в містечко. Приносили якісь баклажки, мабуть. Можете собі уявити, що я побачила в тому унітазі, але найгірше, що коїлося навколо. Вони користувалися не туалетним папером (а я запаслива господиня, в будинку його було багато), а жорсткими листками з верстки нашої книги про Ігоря Дмитровича. Вся підлога була в цих використаних листках. І це були офіцери. Не буряти, не кадировці – російські офіцери.

З будинку все розтягли. Ну хіба що не зірвали унітаз і не забрали пральну машину. Всі меблі були настіж відкриті, речі викинуті на підлогу. Навіть постіль забрали.

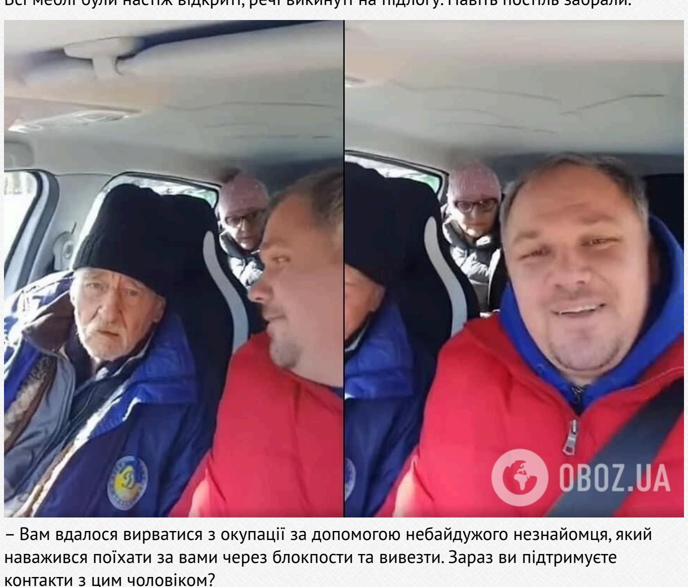

– Вам вдалося вирватися з окупації за допомогою небайдужого незнайомця, який наважився поїхати за вами через блокпости та вивезти. Зараз ви підтримуєте контакти з цим чоловіком?

– Ми не просто зараз товаришуємо, ми вже як одна сім'я, здається, взагалі не розлучаємося. Волонтер Костянтин Гадаускас – громадянин Казахстану, але має литовське і українське коріння. В нього казахський паспорт, що дуже тоді допомагало – приймали за свого, як громадянина дружньої держави. На початку повномасштабного вторгнення йому вдалося вивезти з окупації родину одного дуже високого військового начальника. Зараз вже можна говорити, бо цей епізод увійшов у фільм про Бучу.

Свого часу Костянтин переїхав в Україну з Казахстану через політичні переслідування. Купив квартиру в Бучі. Розповідав, що коли йому показували житло, побачив, як злітає "Мрія". І сказав, що хоче жити тільки тут. Потім, із того ж вікна, він бачив, як висаджується на аеродромі російський десант, як обстріляли "Мрію"… Ми з Костянтином не були знайомі, але він був підписаний у соцмережах на Дмитра Гордона. І прочитав його допис у соцмережах про те, що в підвалі свого будинку в Ворзелі застряг відомий український композитор. Діма просив небайдужих допомогти з евакуацією. Костя написав: поїду.

На той час нас у підвалі було одинадцятеро – і діти, і літні люди. Без освітлення, тепла, води та зв'язку. Поступово багато хто наважився вибиратися "зеленими коридорами". А ми не могли, бо моя мама вже майже не ходила. І Ігор Дмитрович був важким. А ще й зоопарк з нами – два собаки, коти. Та й бензину в машині не залишилося, нам нема на чому було їхати.

Я дуже добре пам'ятаю той день: 11 березня 2022 року. Виглянула у вікно, побачила чоловіка в червоній куртці, що прямував повз сусідній будинок. Відчинила хвіртку, він каже: "А я – за вами, Діма Гордон попросив забрати". Ми сіли в його авто, повантажили наш зоопарк – і поїхали через усі оті страшні блокпости. Коли проїжджали перший, найжорсткіший, росіяни сказали нашому водієві: "Оце за цим старечим ти їхав? Дурний самовбивця! Нехай би поздихали в підвалі" Потім ми проїхали ще багато блокпостів. І коли нарешті Костя привіз нас додому, попросила в нього номер телефону.

Перший час ми трошки приходили до тями, а через кілька днів зателефонувала йому: Костя, кажу, там стільки людей лишилося – води немає, нічого немає. Може, давайте щось будемо думати. Він: і в мене таке відчуття. Приїхав до нас, ми зробили телеграм-групу і почали діяти. Нас зібралося трохи більше десятка волонтерів. Їздили по напівпорожніх супермаркетах у пошуках продуктів – Кості вдавалося передавати тим, хто залишився в окупації, їжу.

Тим часом дуже багато людей писали з проханнями вивезти їхніх рідних. Були навіть незвичні послання: "прошу, погодуйте моїх курей", "врятуйте кота". І Костя вивозив – з тваринами, з котами, з птахами. Навіть одну лисицю одомашнену врятував. От так, поступово-поступово, перевіз 176 людей із Ворзеля.

– А ваші сусіди вже теж повернулися до своїх будинків у передмісті?

– Повернулися, слава Богу, ожила наша вулиця. І взагалі я вам скажу, що нас дуже пожаліли тоді військові. Враховуючи, що поряд стояла ця російська бригада, навіть були цифри, що там розташовані 80 танків, їх можна було розбомбити за три хвилини. Але наші не зробили цього, бо ми були в заручниках. Керівництво військове розуміло, що якщо їх нищити, то вже заразом і ми підемо на той світ. І так зберегли наші життя.

Але не всім пощастило вижити в той страшний час. На подвір'я нашого сусіда росіяни заїхали на танку, збили ворота – гарні такі, ковані. Він вискочив: "Що ви робите?" А вони з автомата – застрелили. Пролежав там два тижні, священник наш ходив-ходив, просив дозволу поховати – ні. І тільки через якийсь час дозволили. Костя теж ховав людей, допомагали йому жінки з місцевої церкви. Небіжчиків фотографував, потім передавав знімки, аби можна було ідентифікувати. Померлі були скрізь – на узбіччі вулиць, у дворах.

І коли в мене питають, що було найстрашніше в окупації, згадую не літаки в перший день, які летіли на Гостомель. Не "Гради" та "Смерчі", хоча це було дуже страшно. Але коли ми почали чути автоматні черги на вулиці, ось тоді стало найстрашніше. Спочатку думали, що це вуличні бої, але потім дізналися, що це були розстріли.

– Чи навідуються до вас зараз друзі? Бачила на вашій сторінці світлину Ігоря Дмитровича з президентом Віктором Ющенком. Це свіже фото?

– Це було 11 грудня минулого року. Ми дуже багато спілкувалися з Віктором Андрійовичем телефоном, але ніколи не бачилися. Він зателефонував привітати Ігоря Дмитровича з днем народження 10 грудня, а чоловік каже: "Ну що ми по телефону та по телефону, приїжджайте до нас". Він і приїхав у гості з дочкою Віталіною.

Знаєте, так дивно: за час війни у нас з'явилося багато нових товаришів. У Гарика Кричевського вийшла пісня "Шлях додому". Там є такі слова: "У телефонній книзі записній з'явилася нова сторінка". А ще такі: "Стало менше в мене друзів". Так і в нас. Деякі зі старих відійшли, бо війна обличчя повідкривала. А з'явилося багато молоді, отієї, з ким працювали навесні – розповідала вам. Вони нас дуже підтримують. Допомагали з облаштуванням будинку та території після рашистів.

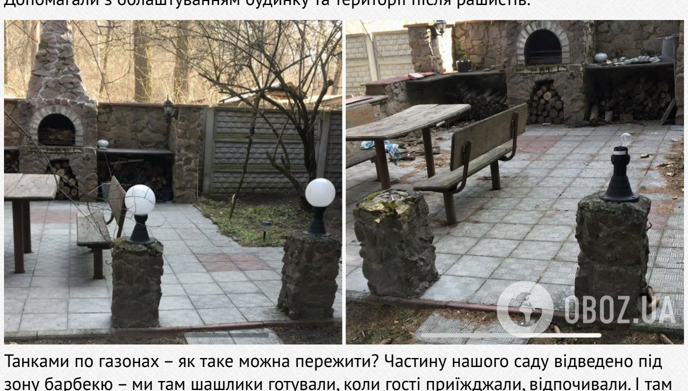

Танками по газонах – як таке можна пережити? Частину нашого саду відведено під зону барбекю – ми там шашлики готували, коли гості приїжджали, відпочивали. І там були такі гарні білі ліхтарики. Так ось вони з ноги позбивали те світло – десантники ж. Чим воно їм заважало?

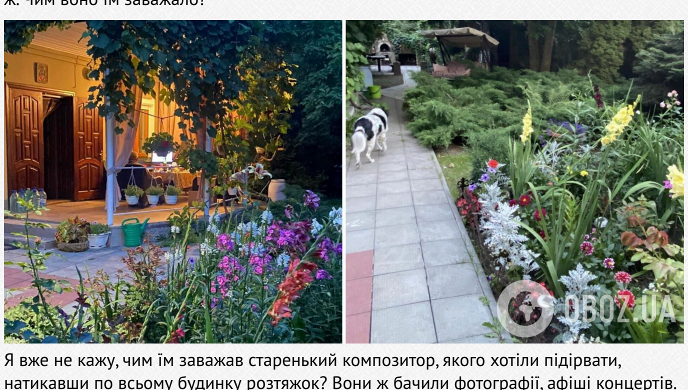

Я вже не кажу, чим їм заважав старенький композитор, якого хотіли підірвати, натикавши по всьому будинку розтяжок? Вони ж бачили фотографії, афіші концертів. А замінували навіть кабінет. Причому розтяжка була – від стопки книг до піаніно. Тобто розгорнув книжку і – все.

До речі, ці книжки – спогади Ігоря Дмитровича про непросте життя. Десять років я збирала матеріал. Спочатку видали російською мовою, бо це ще до війни було. А зараз готуємо переклад українською, дай Бог, встигнемо до "Мистецького арсеналу". Подарували цю книжку Володимиру Зеленському, коли вручав Покладу Героя України. І я попросила тоді: "Володимире Олександровичу, можете посприяти у перекладі книги українською?" "Звичайно, – відповів. – Підготуйте всю технічну частину, підрахуйте і передайте мені листа". 22 лютого я передала, а 24 почалася велика війна…

Неймовірно, але нам вдалося вивезти з окупації орден "Золота зірка", який вручається із званням Героя України. Коли похапцем збиралася, Кості сказала: "Можу все тут залишити, а орден – ні". Він каже: "Є у вас ковдра?" І ми загорнули в неї, а потім ще в якийсь пакет. А зверху посадили нашого лабрадора, сподіваючись, що собаку не стануть витягати з машини. І, слава Богу, провезли. Якби побачили, що це Герой України, то самі розумієте, що було на першому ж блокпості.

Усе інше ми залишили, а "квартиранти" згодом розклали на піаніно – грамоти, документи – шукали гроші, мабуть, там. На стінах – фото з відомими артистами, в тому числі з Кобзоном. Вони прекрасно розуміли, де перебувають. Мій чоловік товаришував з Кобзоном більше п'ятдесяти років. І коли в того таке сталося з головою, перервав спілкування. Йосип же з'їхав з глузду – це стовідсотково. Дмитро Гордон нам розповідав, як якось він півтори години намагався вкласти йому в голову, що насправді відбувається в Україні. І каже: "Він вислухав, жодного разу не перебив. А потім, коли я закінчив, видав: "Нічого собі, Дімо, як тобі мозки промили". Тобто, розумієте, там вже не було з ким розмовляти, кому що розповідати. До речі, його рідні зізналися, що коли він помирав, марив українською. І з ними розмовляв – українською, вже перебуваючи непритомним. Це теж ми знаємо від Гордона".

Ігор Дмитрович останні роки з ним не спілкувався. Коли дізнався про його позицію – все. А раніше Кобзон у нас і вдома бував, коли до Києва приїжджав. І в ресторані зустрічалися, спілкувалися. Було… Ну що ж, це життя. Спільні фото з ним я не викидаю – я проти того, щоб знищувати пам'ять.

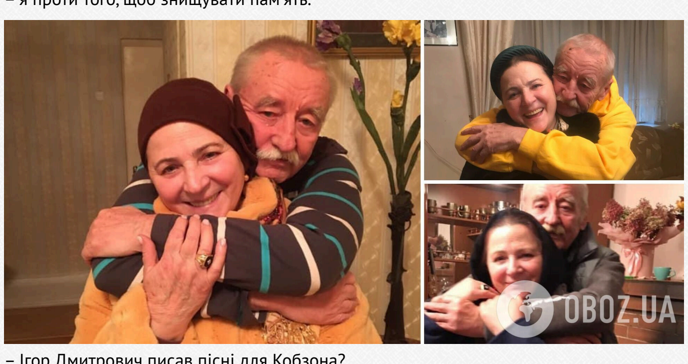

– Ігор Дмитрович писав пісні для Кобзона?

– Він ніколи не писав для когось конкретного. В багатьох інтерв'ю так і казав: ми писали пісню і відпускали її в життя. Єдине, для кого писав персонально, – для Ніни Матвієнко. І, до речі, щоб ви знали, пісню "Чарівна скрипка", яку знаменитою зробила сама Ніна Митрофанівна, спочатку адресувалася Софії Ротару. Але Ніна прийшла, послухала і сказала, що пісню не віддасть: "Це я буду співати!" Ми з нею дружили дуже багато років. Часто в нас бувала в гостях. Навіть одна традиція під час візитів склалася: я фотографувала їх із Покладом в одній і тій самій позі. Є в нашому архіві однакові три фотографії.

Теги: Война | Війна | Оккупация | окупація | композиторы | Поклад Светлана | Поклад Игорь

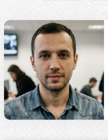
Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРІЧКИ НОВИН

21 лютого 2024 г., 13:00 | Переглядів: 4093 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus